

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:	
Egész évre	6 frt — kr.
Negyedévre	1 > 50 >
Helyben naznoz nordva:	
Egész évre	8 frt — kr.
Negyedévre	2 frt — kr.
Vidékre postán szállítva:	
Egész évre	10 frt — kr.
Negyedévre	2 > 50 >

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadásra vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, november 3.

Inog a hármass szövetség.

A minap jelentettük, hogy Olaszország bejelentette a hármass szövetség másik két tagjának, hogy megszűnik ennek a szövetségnek tagja lenni.

Ennek a lépésnek eleinte nem tulajdonítottak sehol nagyobb fontosságot, azt hívták, hogy Olaszország kimerülve és megalázva az abesszíniai események által még kevesebbet nyom az európai mérleg serpenyőjében, mint annak előtte. Közbejött azonban a csári pár párisi útja és az orosz-francia tüntető barátkozás; egyszerre hirtelen terjedt, hogy Olaszország is kezd Franciaországgal kacérkodni. Ha Olaszország mint barát és szövetséges társ nem igen számbavehető hatalmi tényező, mint ellenfél első sorban Németországra, másodsorban Ausztria-Magyarországra nézve máris számot tesz, ha előbbi Franciaországgal, utóbbi Oroszországgal háborúba keverednék.

Még ennél is nagyobb csapást mért Bismarck ismeretes leleplezése. Am mondhatják most, hogy a hármass szövetség minden egyes tagja tudott arról a titkos szerződésről, mely az említett szövetségnek háta mögött kötött — ami a dolog lényegénél fogva hihetetlennek tűnik föl: mindazáltal föltéve, hogy így van, mégis perfidia rejlik benne, mivel ez eset-

ben Oroszországot szedték rá, amint első esetben Ausztria-Magyarország és Olaszország voltak a becsapott felek.

Bécsben nem is igen titkolják, hogy Bismarck leleplezése sokat változtatott a közhangulaton. Király ő Felsege tudott ugyan egy délnémet uralkodó család után arról a német-orosz szerződésről, mégis az a tény, hogy ezt Berlinben egyre titkolták és a legnagyobb barátságot színeltek monarchiánk iránt, a bizalom Németország iránt nagyon megingott, most mikor Bismarck formálisan rápirított a német császárra.

Igaz ugyan, hogy azóta, Caprivi német kancellár idejében az említett német-orosz szerződés lejárt; ámde ki biztosíthat róla, hogy nem újított-e meg vagy legalább nem történt-e kísérlet annak megújítására.

Hiába hoznak most egyes felhivatalosok megnyugtatóra célzó közleményeket: ugyan ki táplálhat bizalmat oly szövetséges szavahihetősége s megbízhatósága iránt, aki több esztendőn keresztül kijátszotta bevallott szövetséges társát. A bizalom nagyon kényes palánta, sokkal kényesebb, mint a leggyöngédebb azok közül, melyeket a botanikusok ismernek.

Mert ez a bizalom egész birodalmak és államok népeinek békéje fölött dönt. Nem szabad ugyanis felednünk, hogy 1866 előtt, a porosz-osztrák háborút megelőzőleg Bismarck akkori porosz külügy-

miniszter bizonyára uralkodója tudtával oly barátságot mutatott monarchiánk iránt, hogy mindenki, maga III. Napoleon akkori francia császár is meg volt lepve, midőn Poroszország szövetkezve Olaszországgal háborút üzent Ausztriának.

Oly feszült a hangulat ugy a bécsi, mint berlini diplomáciai körökben, hogy nem is csodálkozhatunk azon a híren, hogy a berlini s pétervári osztrák-magyar nagykövetek közelebb több napig Bécsben időztek.

Azóta épp az éjjel érkezett távirati tudósítás szerint Hohenlohe, német birodalmi kancellár jegyzéket intézett Bécsbe ez ügyben. Valóban megfizethetetlen élvezet volna, ezt a diplomáciai jegyzéket elolvasni és tanulmány tárgyává tenni, már csak a vaskancellárra való nézvést: megczáfolja-e a jegyzék ennek leleplezéseit avagy pedig beismerő vallomást teszen-e?

De ennél is nagyobb várakozással tekintenek az állítólag sokkal előbb bejelentett berlini látogatás elé, melyet király ő Felsege a német császárnak, ennek utolsó itteni látogatása alkalmával ígért volt. Meg fog-e ez történni vagy sem?

Talán a magyar képviselőháznak megnyitásánál, majd a trónbeszédben lesz egy mondas, mely a külpolitikát és különösen a hármasszövetséget annyira mennyire meg fogja világítani, mert hogy a fentforgó esetet teljesen földerítse, arra

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A próbaidő.

Irtta: KÖVES KÁROLY.

Csodálatosan van alkotva az emberi szív, hogy a legellentétesebb érzelmeket: a legnagyobb örömet s a legkeserűbb fájdalmat képes elviselni; hogy nem hasad meg a nagy örömben s nem öli meg a legkinzóbb fájdalom.

Elni hagyja, hogy érezze már e földön a pokoli kínokat. Ki tudja: jutalom-e ez, vagy büntetés?!

A Balogh Pista szive is átment e próbán. Ő maga mondta nekem, hogy nem volt még nagyobb öröme ez életben, mint mikor a kezébe adták azt a hitvány papirozt, a mi nélkül tenni s a mivel minden lehet az ember. S Balogh Pista az ujdonsült maturista, olyan büszkén lépdelt végig kurta faluján, mint egy kis király s egy-egy »jó napot«-ra olyan »adjon Isten«-nel felelt, mintha legalább is egy esztendő jónap a zsebében lenne. Pedig hát ki tudja, mire virradunk?

Ki gondolta volna azt, hogy az az örömmámorban uszó két szem nemsokára a fájdalom sós tengerében fog fürödni s hogy annak a szegény fiúnak sokkal nagyobb lesz a fájdalma, mint volt az öröme, mert örömet megszórtatta özvegy édes anyjával, de már a fájdalmat magának kell elviselnie. Hej, pedig az a legnagyobb fájdalom, a mit először kell édes anyánk nélkül elszenvednünk.

Balogh Pista kikísérte anyját a nagy utra. Lehajtott fővel, némán követte a koporsót;

csak ajka mozgott idegesen; talán fájdalomában nem tudott sirni, vagy kemény férfi-természete győzte le az érzélgést.

Szeretett vele dicsekedni, hogy ő a bölcsőben sirt utoljára. Hanem mikor megjárta a Golgotát, mikor belépett az üres szobába: a kemény férfi ellágyult. S mint az acél, ha egyszer az olvasztókemenczébe kerül, csak úgy folyik az, mint a legpuhább ólom; ugy volt Balogh Pista is: lehajtotta fejét az asztalra, s ugy sirt, mint egy hét éves gyerek. Siratta, a kit elvesztett; siratta, a kivel kell vesztetnie. Balogh Pista most már tudta a sorsát. Ugy állt pusztán, elhagyatottan, mint a szedett szőlő.

Azaz nem egészen.

Élt még az öreg Fehér szőke Juliskája, a kit Balogh Pista édes anyja után legjobban szeretett; s ha nem is nevezhetjük még az ily fiatal szívek érzelmét szerelemnek, annyit mégis igazsággal mondhatunk, hogy Balogh Pista meg Fehér Juliska kölcsönösen vonzódtak egymáshoz.

Az iskolai év tartamára ugyan le kellett mondaniok egymásról s mindennemű összeköttetésről, mert abban az öreg Fehér s a Pista édes anyja megegyeztek, hogy az efféle levelezgetések nem segítik elő a tanulást; annyi mégis meg volt engedve Pistának, hogy édes anyjához irt levelében megemlékezhetett a Juliskáról.

Mikor aztán eljött a vakáció, elmondhatták egymásnak mindazt, a mit tíz hónapig emlékükben egymás számára tartogattak.

Pista napos vendég volt az öreg Fehéréknél s a jó módú, de zsellérember ezt szívesen

elnézte; s szőtte a tervet a két fiatal szőtte . . . szőtte, míg a halálmadár rá nem szállott a Balogék házára.

Balogh Pista pedig sirt; sirt hosszasan keservesen; hiszen ő két halottat siratott: eltemetett édes anyját s ébren álmódott boldogságát.

S akkor sirt még csak igazán, mikor maga előtt látta azt a kedves szőke leányt, a Fehér Julist, a ki könnyes szemekkel jött őt, a kemény embert vigasztalni.

— Eljöttem — ugymond — kedves Pista; nem azért, hogy megvigasztaljam, mert tudom, hogy ily esetben a vigasztalásnak helye nincsen. A hol segíteni nem lehet a megtörtént dolgon, ottan nem a vigasztalás, hanem az Isten akaratán való megnyugvás ad csak enyhülést. Nem mondom azért, hogy ne sirjon. Sirjon, van oka a sirásra; akkor könnyebbül meg az ember, ha kisírhatja magát.

Ha aztán kisírta magát, ha majd megkönnyebbül, gondolja meg, hogy mindnyájunk fölött az Isten rendelkezik s hogy az Ő legbőlebb rendelkezése ellen csak a kishitű zúgolódhatik. Igaz, hogy maga azt vesztette el, a kit legjobban szeretett, de nem azt, a ki egyedül szerette . . .

— Köszönöm, kedves Juliskám, hagyja el, — szolt elérzékenyülve Pista, — maga már engem megvigasztalt. Látja, most már nyugodtabb vagyok s tudva azt, hogy fájdalomában már is osztózik s hogy a szeretetet nem ástuk mind a földbe, hanem a föld felett is maradt valami, es a jóleső tudat megenyhíti fájdalmamat.

S Balogh Pista valóban megkönnyebbült.

a dolog természeténél fogva számítani sem lehet.

Bármint legyen azonban, a bizalom alaposan meg van ingatva a hamburgi leleplezések által, melyek a német diplomácia kétszínűségét a legklasszikusabb tanu, maga Bismarck által bizonyítják be.

Soká fog az tartani, míg visszatér a régi tudat annak megbízhatósága iránt; minden esetre azonban az érintkezés a német diplomáciával igen kényes lesz.

És hogy ez a hármasság vagy kettős szövetségre ne vessen árnyékot, azt ugyan senki sem tagadhatja.

A néppárt politikája.

Az »Alkotmány« a választások után következőleg fejtegeti a párt programját:

Miben különbözik a néppárt a szabadelvű párttól? Abban mindenekelőtt, hogy a revíziót követeli és hogy nem liberális a modern értelemben, de a nép barátja keresztény értelemben.

De különbözik a néppárt a többi ellenzéki pártoktól abban, hogy a 67-es közjogi alapok dikusszió tárgyává nem teszi, hanem egyszerűen elfogadja.

Mindazonáltal miért mondják veszedelmesnek a néppártot? Először, mivel minden más párttól hódít, foglal. Foglal kerületeket és foglal népszerűséget. És ez igaz.

De nem ezzel vádolják, hanem azzal, hogy agitál létező törvények ellen. De ezt megteszi minden párt, valahányszor valamely létező törvényen változtatni akar, vagy újítani és cselekszik folyton a Kossuth- és Ugron-pártok, midőn a 67-es kiegyezést megtámadják. A néppárt »veszedelmessége« tehát a katolikus és keresztény hitelvhez való ragaszkodás és ennek felelevenítésére irányzott törekvés.

Ha ez veszélyes, úgy elismerjük, hogy ezt cselekedni, és nem is szünhetünk meg így cselekedni, mivel akkor veszélyes Magyarországnak a keresztény hitelvhez való ragaszkodás és ennek tettlegessítése.

De még egy váddal illetnek minket: azt állítják, hogy a néppárt veszedelmes, mert a nemzetiségekkel szövetezik. Ez a vád nem igaz.

Csak akkor szorult ismét el a szíve, mikor bucsuzni kellett. Bucsuzni az üres háztól, gyermekreménye s bánata tanyájától; bucsuzni — s talán örökre — attól a szőke lánytól, a kit szíve másik felének nevezett.

S ettől volt legnehezebb az elválás.

Az üres szoba megnépesül, új lakókat nyer; ingóra váltják az ingatlan vagyont s neki már csak ahhoz lesz jussa, a mit az árvaszéknél a kiskoru Balogh Pista nevére a rubrikákba bevezetnek. Azaz övé marad, ha felé sem néz, de a Fehér Juliska szíve, ki tudja, övé marad-e? Azért mondta Juliskának bucsuzáskor, hogy:

— Aldja meg az Isten, kedves Juliskám. Legyen boldog; boldogabb, mint én s ha majd egy szív boldogsága kevés lesz, találja fel azt az óhajtott boldogságot annak a férfinak oldalán, a kit maga legjobban szeret s a ki magát legjobban szereti. Ha titok lenne előtte kedves Juliskám, hogy szívem mélyéből szeretem, talán hagynám, hogy maradjon az titok; hiszen engem a sors elszakít most innen, alig marad valami, a mi e helyhez kössön, legfeljebb az az ujonnan hantolt sir, a hová csak sirni szoktak járni... meg talán... De hiszen maga Juliska kiröpül ebből a falusi fészekből, tanulni megy a nagy városba s azt hiszem, talál ottan négy év alatt külön embert, mint a Balogh Pista.

— Ha azt gondolja Pista, hogy én magát igyekezni fogok feledni, s keresni fogom az udvarlókat, a kiket magával a maga rovására összehasonlitsak, akkor csalódik. Nem akarok játszani a szívekkel, de nyíltan megmondom, hogy szavai rosszul esnek nekem. S ha négy év múlva is úgy fogok érezni, a hogy e szent pillanatban érezek: akkor is csak azt mondhatom,

A néppárt minden nemzetiség iránt törvényt, méltányos és a magyar állam jól felfogott érdekének megfelelő eljárást követel, tehát a magyar állam és nemzet érdekében követendő igazságos és méltányos, okos politikát.

Programjának ezt a részét a nemzeti-agitátorok egy felől sem fogadták el. Velők tehát sem nem paktált a néppárt, sem nem paktálhatott, és nem is tárgyalt, hacsak a program felállítását paktálás számba nem vesszük.

Ezen program felállítását soha meg nem bánhatja a néppárt, bár az neki szint oly kevéssé vált előnyére, mint a nem katolikus felekezetek iránti méltányossága, vagy a 67-es alaphoz való ragaszkodása, vagy a kvóta nyílt kérdésnek való nyilvánítása.

Ezzel a néppárt teljes őszinteséggel és nyugodt lelkiismerettel utasítja el azt a vádat, hogy a néppárt veszedelmes a hazára és alkotmányra nézve; és visszaadhatja a vádat azzal, hogy a szabadelvű párt paktálása a függetlenségi párttal és elvekkkel, programja iránti hűség, hogy azzal tévedésbe ejti a népet, amit és a jelen állapotba való megnyugvást megrontja.

A kormánypárti program sokkal veszedelmesebb bármely ellenzéki programnál, mivel a kormány az alkotmány és király iránti hűség álarcza alatt szítja az elégedetlenséget és a jóhiszeműség ezime alatt ámitja és veszedelmebe viszi a népet.

A szövetekezeti ügy.

Gladstone, a volt angol miniszterelnök a jelenleg Párisban ülésező nemzetközi szövetekezeti kongresszushoz egy levelet intézett, a melyben távolmaradását korával menti ki, de biztosítja a kongresszust, hogy mindig teljes szívével kívánta a szövetekezeti ügy fejlődését, mert azon hitben volt, hogy az idővel kiegyenlítheti az ellentéteket, melyek a munkás és munkaadó közt sokszor fenyegetővé válnak.

Azaz Gladstone nézete is az hogy a szövetekezés a társadalmi békét képes megteremteni. A kongresszuson, melyen igen fényes társaság gyűlt egybe, a kereskedelmi miniszter, Boucher fényes beszédet mondott. Kénytelen volt azonban bevallani, hogy a republikáns Franciaország eddig nem tette meg feladatát szövetekezetek iránt, hiszi azonban, hogy a kon-

a mit most mondok, hogy az én szívem teljesen a Balogh Pistáé.

Egyenesen szemébe mondta ezt Balogh Pistának s így láthassa azt a megelégedett mosolyt, a mi a Balogh Pista ajka körül játszadozott.

— No hát kedves Juliskám, tudja mit? Ne mókázzunk sokáig, de ne is kössük le magunkat meggondolatlanul. Engem a kötelesség szólít; majd, ha befejezem a jogi pályát s ez alatt a tenger hosszú idő alatt lesz alkalmam megösmerni a világot s magának is másfelé hajolhat még a szíve. Ha találunk egymásnál érdemesebbet, szívünkhöz méltóbbat: ne üzzük el magunktól a boldogságot; hogyha pedig nem találunk, négy év múlva viszontlátjuk egymást s megtaláljuk egymásban a remélt boldogságot.

* * *

Balog Pistát egy felé, Fehér Julist másfelé vitte az útja, de szívök egy érzelemben mindig találkozott. A négy esztendő eltelt s dr. Balogh István, a ki akkor volt legboldogabb, mikor azt a fényes bizonyítványt kikapta, az a Balogh István most a doktorátussal zsebében, elment egy kis faluba a boldogságát keresni.

S a mit kerest, megtalálta. Boldogsága romjain építette fel újabb boldogságát.

Liliom a siron, harmat a vad gombán;
A bürok s a rózsza mézet ad egyformán;
Balsorsunk lesz sokszor szerencsénk tanyája;
Ez a mindennapi élet szatirája.

Balog Pista s Fehér Juliska boldogok lettek s mikor az öreg Fehér meghalt, egészen a gazdálkodásnak adta magát. Sutba vágta a prókátorságot s ő lett a falu első földbirtokosa.

gresszus fokozni fogja a jóakaratot és a törvényhozók buzgalmát.

A lakomán, melyet Chambrun gróf adott, mintegy háromezren vettek részt. A kongresszus elnöke, Siegfried, üdvözölte a jelenlevőket, mint a társadalmi békének, a nép nevelésének apostolait, a kik az igazság erejével kiengesztelik azokat az ellentéteket, melyek a tőke és munka között oly sűrűn merülnek föl.

Mikor jutunk mi oda, hogy közvéleményünk ilyen szempontból fogja megítélni a szövetekezetek ügyét?

Képviselő választások.

— Távirati tudósítások. —

Kedden Brassó megye választott két kerületben, mint alább tudatjuk, szerdán Szarvas, csütörtökön pedig Szentés város egy-egy képviselőt.

Brassó, november 3. (Saját tud. táv.) Brassó megye mindkét választókerületében ma ment végbe a választás. Ellenjelöltek nélkül megválasztották Schmiéd Károly és gróf Bethlen András kormánypárti programmal.

A rimaszécsi kerület sorsa.

Budapest, nov. 3. (Saját tudósítónk táv.) A rimaszécsi kerületben tudvalevőleg a választás nem dőlt el, mert a beadott szavazatok egyenlők voltak. A kerület függetlenségi jelöltje: Fáy Barnabás ma délben, 65 éves korában meghalt. November hó 13-án új választás lesz. Most már biztos Draskóczy László kormánypárti jelölt győzelme.

Pótválasztások lesznek:

Dunapatajon: Földváry Mihály kormánypárti és Zsilinszky néppárti között. Határnap: november 12-ike.

Kecskemét: I-ső kerületben: Zichy Nándor gróf néppárti jelölt és Nagy Mihály kormánypárti között.

Mohácson: Stajevics János kormánypárt és Jagics nemzeji párti között. Határnap: november 19-ike.

Ráczkevény: Földváry Miklós kormánypárti és Varsányi Gábor függetlenségi közt. Határnap: nov. 12-ike.

Orosházán: Zay Miklós gr. kormánypárti és Veress József függetlenségi közt.

Szent-Lőrincen: Jeszenszky Ferencz függetlenségi és Darányi Ferencz néppárti közt. Határnap: november 12-ike.

Vácott: Gajári Géza kormánypárti és Révész István néppárti közt. Határnap: nov. 12-ike.

Rimaszécsen: Draskóczy László kormánypárti és Fáy Barna függetlenségi közt. A határnap nov. 13-ika.

Új választások lesznek:

A kisucza-ujhely-várnai kerületben. A lapok újságolják, hogy a kisucza-ujhely-várnai kerület pótválasztásánál, a néppárt vagy Esterházy Miklós Mórócz grófot, vagy Ürményi Bernátot fogja fölléptetni. Hogy honnan veszi a M—g ezt a hirt, nem keressük, gondoljuk azonban, hogy az egyik vagy a másik ismert riporterek révén került hasábjaira. Mi ezen irányzatos hirrel szemben kijelentjük, hogy a néppárt ezen kerületben a pótválasztásnál is csak a régi jelöltet állítja fel és ez Markovics János.

Új választás lesz továbbá:

Abrudbányán, amelynek mandátumáról Lukács László pénzügyminiszter mond le.

Balassa-Gyarmaton: Ennek mandátumáról Latkóczy Imre államtitkár mond le.

Csáczán, amelynek mandátumát Lánczy Leó teszi le.

Garbóc-Bogdányban, mert Károlyi Sándor gróf a pétervásári mandátumot tartja meg és végül

Zolyomban, minthogy Zsilinszky Mihály államtitkár Békés-Csabát fogja képviselni.

Ó-Budán, a melynek mandátumát Vörös László államtitkár leteszi s itt hirt szerint a kormány Andrássy Gyula grófot állítja föl jelöltül.

— **Lehetetlen mandátumok.** Báró Bánffy Dezső miniszterelnök az ő kortespolitikájának első rohamában nagyon felületesen asszéntálta az ő jelöltjeit. Pénz volt elég a pártkasszában és a szabadelvű párt kifogyhatlan olajos korszából is bőven ömlött a mandátumok emez éltető nedűje. Csak ember — vagyis törvényesen a választásra kvalifikált ember nem volt kellő számban, mert még a kormánypárt sok régi emberének is derogált belemenni harciba. Így történt, hogy a jelöltek között sokan voltak, a kiknek pénz és egyéb választási kellék mellett hiányzott a szenvedő választási képességük. Egyrészt buktak ezek, de másrészt be is jöttek éppen a szabadelvű pártból szép számmal. Ennek a kolosszális pártnak most van hét képviselője, a ki nem lévén választó nem is választható. A mandátumnak ezt az erős szépséghiányát nem is lehet korrigálni, mert az egyetlen mód volna a listákba utólagosan bevezetni a neveket: de ez nyilvánvaló közokirathamisítás és így szó sincs róla, hogy ezt a korrekurát bárkinek az érdekében kockáztassák. Hét szabadelvű mandátum felett tehát veszedelem lebeg. Igen jellemző az is, hogy a kormánypárt egyik legnagyobb küzdelem árán kieroszakolt kerületében, a szigetvári ban is bizonyos az új választás, mert a megválasztott képviselő Biedermann Rezső, a honvédelmi miniszter volt sógora nem tud magyarul, különben itthon alig ismerik a rendesen Ausztriában tartózkodó bécsi bankárt, ki véletlenül földbirtokot vásárolt valamikor jobb időkben nálunk és most valószínűleg azon töri az eszét, hogy kaphatná meg Bánffytól az engedélyt a németül való szónoklásra.

— **A 413 választókerület közül** még csak kettőben, a szentesiben és a szarvasiban nem volt meg a választás. Ezek közül egyikben, a szentesiben, ugyanaz a botrányos összejárás tapasztalható kormánypárt és Kossuthpárt között, mint abban a 411 választókerületben, melyben a választások már megtörténtek.

A szentesi mandátumra eddig egyetlen jelölt a város eddigi képviselője, az Ugron-párti Sima Ferenc volt. Sima parlamentáris szereplése alatt s úgy is mint a csongrádmezei ellenzék vezére sok borsot tört a kormány orra alá. Egyenes, szókimondó magyar jelleme, a korrupciót üldöző elszánt küzdelme félelmetessé tették nevét a liberálisok között. E miatt a kormány nagyon szeretné őt biztos kerületéből kibuktatni. De mert a rendkívül népszerű Sima ellen az ellenzéki szellemű Szentesen kormánypárti ember nem szállhatott ellene sikra, a nélkül, hogy a legbiztosabb bukás elé menjen, a kormány hű szövetségeseire. Kossuth Ferenczre bízta, hogy ő buktassa ki Simát. És Kossuth ezt a megbízást el is fogadta és Olay Lajost fellejtette Sima Ferencz ellen.

Jellemző, hogy a Kossuthnál járt deputáció, mely Sima ellen jelöltet kért, notorius kormánypártiakból állott, vezetője pedig Tasnádi Antal volt, a kiről közismeretes, hogy a főispáni önkény szuronyokkal ültette bele a polgármesteri székbe Szentes város függetlenségi érzelmű lakosságának megfélemlítésére. Ez a híres férfi vezetle a deputációt Kossuth Ferenczhez. Lehetetlen, hogy Kossuth Ferencz tudomással ne bírt volna arról, hogy Sima Ferencz a szentesi mandátumot felajánlotta pártvezérének, Ugron Gábornak. Ez tudva, küldötte le Szentesre Olay Lajost, mert azt, hogy Ugron Gábor ez idő szerint nem akar vállalni mandátumot, még akkor nem tudhatta.

— **A nagyszombati választásról.** Mikovényi Mór, e kerületbeli plébános Emma Kornél, megválasztot képviselőhöz nyílt levelet intézett, melyből átvesszük a következőket:

„Tudja meg, hogy a választás napján, reggeli nyolcz órakor pártja vezetősége matematikus pontossággal kiszámította, hogy az ügy veszve van, hisz ott álltak megbízottjai a vámosok sorompójánál. midőn hosszú kocsisorban a városba vonult az ellenpárt (Zichy Nándor gr.) választóinak serege és ekkor lett elhatározva, miként vagy fufang, vagy pedig — a mi még

gonoszabb — nyers erőszak által, vagyis mindenáron lehetlenné tenni az igazság és szabadság érvényesülését.

Méltóságodnak nincsen, de nem is lehet tudomása mindazon vesztegetés, lélekvásárlás kísérleteiről, melyek szemtelenül — világos nappal — tüztek; valamint azon hivatalos preszsióról és zaklatásról, melynek a közönség ki volt téve — de ezekre nem is fektetek nagy súlyt — a mennyiben jelzett emetörvénytelenségek mai napság már bünszámba sem mennek Magyarországon, hanem súlyt fektetek arra, a mi bizonyára minden önértetes és tisztességes ember előtt tisztán áll, miként oly választás, a melynél egy pártnak százakra menő választói katonai nyers erővel szorítottak vissza és a szavazástól eltiltattak, a nélkül, hogy erre a legcsekélyebb ok szolgáltatott volna, ily választást tisztességesnek nevezni, azt a bizalom őszinte kifolyása és nyilvánulásának tekinteni soha sem fogja a becsületes bíráló.

Hogy pedig e választás így folyt le, azt az egész érdekelt közönség, bármikor kész, a legünnepélyesebben — szabad ég alatt — Istene, hite és lelkére teendő esküvel bizonyítani.

Hivatkozva még egyszer jellemére, melynek én mindenkor nagy tisztelője voltam és nem egyszer megválasztása mellett sikra szálltam, — mindaddig, míg programja tételei hitbeli meggyőződésemet nem érintették, — felhivom tisztelettel, ne sajnáljon ily fontos ügyben semmi fáradtságot, — puhatolja ki a választás lefolyásának összes körülményeit, járja be még egyszer a kerületet, intézzen nyílt kérdést a választókhöz, vagy szólítsa fel nyílt levélben, hogy sajátkezü aláírásukkal ellátott nyilatkozatban mondják el igaz-e, hogy mindnyájan ott voltak a választás helyén és pedig reggeli 8 órától, egész esti 7 óráig, hogy szavazni akartak Zichy Nándor gróf néppárti jelöltre, hogy a csend és rend egy hajszálnyira sem lett megzavarva? hogy türelemmel várakoztak, míg a sorrend szerint a szavazásra felhivatnak? igaz-e, hogy az urnához való megjelenésében katonaság által lettek meggátolva? Igaz-e mindez?

És ha Méltóságod meggyőződik, hogy mindez igaz, kövesse akkor nemes lelkülete jobb sugallatát és vesse el azt a mandátumot, melyet albarátai ily szennyos módon nyujtanak kezibe.

Felhívás előfizetésre.

F. évi november 1-től a „Tiszántúl“ politikai napilapra új előfizetést nyitunk.

A „Tiszántúl“ zászlójára a katolikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: Isten, király, haza!

A „Tiszántúl“ az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy lapunk terjesztésével szent s hazafias elveinket is minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók. A szerkesztőség

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 5. Nagyvárad város közigazgatási bizottságának ülése d. u. 3 órakor.
12. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.
29. A biharm. négyelet árvaházának megnyitó ünnepélye és az »Erzsébet« táncsztylély.

* **Mária Dorottya főhercegnő esküvője.** Bécsben már előre vetette a fényét a november 5-én tartandó fejedelmi nász. Tegnep este érkezett az osztrák metropolisba a portugál királyné az aosztai herceg a feleségével és a connaughti herceg. A király parancsára az il-

lető pályaudvarokba diszszázadok és zenekarok vonultak ki. Tegnepelőtt érkeztek meg: Cars herceg leányával, Edmond de Goutant-Biron gróf, Jolande Luynes hercegnő, d'Oilianson gróf, Honoré de Luynes herceg nejével, François de Boissard vicomte nejével, Delarge herceg nejével. A román trónörökös-pár csütörtökön délután érkezik oda nagyobb kísérettel.

* **Az új képviselőház korelnöke** valószínűleg a 75 éves Janicsáry Sándor, a rékási kerület szabadelvű képviselője lesz, a ki már a gyászos emlékü kimult képviselőháznak is korelnöke volt. Eddig ugyan Madarász József volna a t. Ház legöregebb tagja, de a 82 éves kurucz sehogy sem akar korelnökösködni. Hogy kik lesznek az új képviselőház jegyzői, azt most még nem lehet tudni, mert Bánffy ur tömegtelen fiatal embert tuzskolt bele az ő saját gyártmányu többségébe.

* **Hohenlohe biboros temetése.** Rómában tegnepelőtt szentelték be Hohenlohe biboros holttestét. A ravatalon számos koszoru feküdt, köztük az olasz királyné, a német császár, Rattibor Viktor és Miksa hercegek és a szászmeiningeni herceg koszorui. A koszoruktól körülvett koporsót a német temetőbe vitték, a hol tegnep, kedden eltemették.

* **Bontják a kínai falat.** Tegnep kezdték el bontani Pápai vállalkozó emberei a muzeumkert falkerítésének a Schlauch-park felőli részét, amelynek helyére éppen olyan kerítésjön, mint amilyen a Schlauch parknak van. Ezzel mindenesetre növekedni fog e szép térnek barátságos jellege; az a régen végtelenül hosszú kínai fal pedig, amely ezelőtt az ujsor elejétől a Káptalan-sorig terjedt, most már igazán meg van törve s nem érdemli meg többé a tiszteletre méltó kínai jelzőt.

* **Ottó főherceg bécsi otthona.** Ottó főherceg családjával már beköltözött a bécsi Augarten-palotába. A palota kápolnája, mely sokáig nem volt használatban, november 1-én ismét meg lett áidva s átadatott az isteni tiszteletre.

* **Lueger adoma.** Bécsi polgárok a híres polgármesterről a következő legújabb adomát kolportálták. Lueger egy városi tanácsossal, leghivvelb csatlósainak egyikével a práteren sétál. Persze a sok antiszemita hentes, mészáros stb. ki vele szembe jő, nagy tisztelettel köszön. Jő három katoná és mind a három szalutál neki. Lueger mosolygó tekintet vett kísérőjére, mintha azt akarná mondani: »Lám, még a katonák is antiszemíták.« Azután megállítja őket, szivarral kínálja meg és az elsőt megszólítja:

— Hát ön ismer engem?
— Igen, ki nem ismerné Bécsben Luegert?
— Milyen vállásu?
— Római katolikus.
— Mondja csak, ha engem halálra ítélnének s önt rendelné ki a halálos ítélet végrehajtására, rám löne?
— Rá biz én; ha tüzet komendiroznak én lövök.

— Odafordul a másik katonához. Ez ugyan azt feleli.

— Végül a harmadikat szólítja meg, csak-hogy ennél megfordított sorrendben kezd, azzal, hogy hát ő rálőne-e?

— Nem én, mondá a megszólított.
— Hát ön micsoda vallásu?
— Én zsidó vagyvk.
— És mégsem löne rám?
— Nem, mert én ilyenkor a — **dobos vagyok!**

* **Bányaszerencsétlenség.** Pécs mellett pénteken hajnali 1/4 órakor Szluga Alajos bányász a szabolcsi Ferencz József-aknában dolgozott, míg közeléken Grosz Tivadar munkás foglalatokodott. Grosz a szigoru tilalom ellenére egyszerre csak patronnal akarta a szenet robbantani. azonban a bányalég meggyult és felrobbant. A szerencsétlenség okozójának nem történt baja, de a közel vájkáló Szluga az arczán és kezein veszélyes égési sebeket szenvedett. Grosz ellen a vizsgálatot megindították.

* **Uj vasbeton-hid.** A berettyó vizszabályozó társulat a debreczeni-fehértemplomi államuton egy szép viz művet készíttetett. Egy vasbeton hid ez, a melynek munkálataival már teljesen elkészültek. A hid teherpróbáját közelebb ejtik meg.

* **Egy fiatal asszony halála.** B a l o g h János fiatal nagyváradi bádógos mestert ismét gyász érte. Alig egy héttel előbb temette el kis gyermekét, most már fiatal neje szül. Cs ö r s z Róza fekszik a ravatalon. Az ifjú nő csak egy éves házas volt. Temetése holnap, csütörtökön lesz.

* **Munkácsy Mihály állapota.** Munkácsy Mihály állapotáról aggasztó hírek keringenek. Ezzel szemben Párisból jelentik, hogy Munkácsy jelenleg a korpachi kastélyban tartózkodik Léksemburgban, ahol az egész telet fogja tölteni. A mester nem szándékozik Párisba jönni. Munkácsyné egyik levelében azt írja, hogy férje, aki néhány hét előtt a sok munka következtében nagyon bágyadtnak érezte magát, most már teljes egészséggel él.

* **Báró Sterneck admirális** eljegyezte unokahugát, Sterneck bárónét. Az esküvő e hó hatodikán lesz.

* **Jelenet a gyulai választás folyamatából.** Az alkony sötéte nem kedvezett a függetlenségi eszmék lánglelkű képviselőjének 6 óra után Bartha ügye kezdett rosszra fordulni. Egy öreg polgárral találkoztam Ferenczy boltja előtt; írja a M. levelezője.

— Hogy állunk?

— Rosszul, besötétedett.

— Hát baj az?

— Öreg baj, mert a marhát nappal, az embert este veszik, mondá a sok választási vihart látott ember.

* **Hatvan éves akadémikus jubileum.** Mult szeptember hó 26-án mult 60 éve annak, hogy Barabás Miklós, nagyérdemű veterán festőművésznket a Magyar Tudományos Akadémia tagjává választotta. Ez alkalomból a következő kitüntető sorokat intézte az akadémia elnöke a művészhez, ki uttrője volt a festészetnek hazánkban: »Nagyságos B a r a b á s Miklós levelező tag urnak. Magyar Tudományos Akadémia. Nagyságos Ur! Mélyen Tisztelt Tagtársam! A Magyar Tudományos Akadémia folyó hó 26-án tartott összes ülése hálás örömmel emlékezett meg 1836. szeptember 10-éről, melyen Nagyságodat hatvan év előtt tagjává választotta. A remények, a melyeket az Akadémia hatvan évvel ezelőtt, addigi munkásságából következtetve, a jövőhöz fűzött, hazai művészetünk javára fényesen teljesültek. Nagyságodnak is megadatott az öröm, hogy a mi nek egész életét szentelte, a magyar festőművészet e félszázadot meghaladó idő alatt oly fejlődésnek indult, a melyet akkor még reményleni is alig lehetett. Fogadja Nagyságod e nevezetes évforduló alkalmából a Magyar Tudományos Akadémia hálás köszönetének és szíves üdvözlétének őszintén érzett kifejezését. Budapest. 1896. október 27. Báró E ö t v ö s Lóránd, s. k. elnök.«

* **Tizezer 48-as honvéd nyugdíjban.** Az 1848—49-iki honvédhadsereg még élő tagjai közül a folyó évi október hó végéig a következő nyugdíjazások történtek: 1. tábornok özvegye, 12 ezredes, 8 alezredes, 49 őrnagy, 185 százados, 258 főhadnagy, 356 hadnagy, 553 őrmester, 1285 tizedes, 7768 közvitéz, 11 orvos, 7 állatorvos, 1 karmester. Összesen 10.489 forint 23 krajczárt. Az ezredesek évi nyugdíj járandósága kitesz összesen 609.356 forint 23 krajczárt. Az ezredesek évi 480 forint, az alezredesek 402 forint, az őrnagyok 360 forint, a századosok 312 forint, a főhadnagyok 274 forint, a hadnagyok 252 forint nyugdíjat huznak.

* **Elzárt gyalogutak.** A honvédség részére nagyobb építkezés folyik a vasútállomáshoz vezető uton, a Markovits-féle házánál. A parancsnokság tisztítható helyet emeltet. A vállalkozó azonban éppen semmit nem törődik a járó kelő közönséggel; teljesen elzárja építési anyagokkal úgy a fő-utczai járdát, mint a káptalan sor felé vezető gyalog utat s a temetésekre menők és a kiknek dolguk van arra, kénytelenek bokáig erő sárban gázolni az ut

közepén. Eddig csak megjárta az a »gondosság« mert száraz időben csak elmegetett a közönség. Felhívjuk erre a körülményre a rendőrség figyelmét.

* **Rablótámadás Nagyváradon.** A lapunk szerkesztője ellen intézett rablótámadásról a helybeli kormányparti lap oly kézzelfogható gyűlölködéssel ír, mely csak azokkal vetekedhetik, melyekben közleménye bővelkedik s melyeket az iskolás fiú is észrevesz. Hiába akarja azonban a rendőrséget mentgetni, mert az tény, hogy ez nem akart tudomást venni az ellopott pénzről s egyéb holmiktól, melyeket kötelessége lett volna azonnal nyomozni; továbbá az is tény, hogy erről a bejelentésről a rendőrség sem éjjel, sem nappal nem vett föl jegyzőkönyvet, sem pedig a rablott holmik ismeretű jeleit nem jegyezte föl, hogy a zálogházakat és más ily helyeket körözvény útján értesítse. Ez oly mulasztás, mely majd a bűnvádi tárgyalás során hivatalosan meg lesz állapítható, indító okaival együtt. E tárgyalás majd ki fogja deríteni a többit, a kaján rosszindulatot és az ördögi kárörömet is, habár a rendőrség említett mulasztása az eljárást nagyon meg fogja nehezíteni.

* **Az első dalpróba.** A B e l e z n a y Antal dalárdája újra munkához látott. A télen és a tavaszon aratott sikerei után ez idén is sokat vár a közönség a dalárdától, mely minden fellépésekor dicsérte a mester szakavatott vezető kezét. Tegnap tartották az első próbát szünetjük után. A dalárda teljesen újjá van szervezve s új tagok léptek be kötelekeibe. Az idei műsorukba is sok szép dalt vettek fel, melyek bizonyára tetszeni fognak a közönségnek. A télen több hangversenyt fognak rendezni.

* **A közkórház betegforgalma.** Bihar-megye közkórházában az elmúlt október hó folyamán közel félezer szenvedő részesült ápolásban. Dr. F r á t e r Imre főorvos összeállította a mult havi beteg forgalmat. E szerint szeptember hóról maradt 86 férfi, 115 nő, összesen 201 keteg: október hóban felvettek 120 férfit és 111 nőt, összesen 231 beteget, tehát októberben ápoltak 206 férfit, 226 nőt, összesen 432 beteget. Ezek közül elbocsátottak gyógyulva 58 férfit, 62 nőt, javulva 28 férfit, 18 nőt, gyógyulatlannal 8 férfit, 11 nőt, meghalt 11 férfi, 9 nő. Az összes fogyaték 105 férfi, 100 nő, összesen 205. November hóra visszamaradt 101 férfi, 126 nő, összesen 227 beteg. Az ápolási napok száma október hóban 6334 volt.

* **Államsegély tanító részére.** A közeli Szakáll községben az ev. ref. tanítónak olyan »magas« évi fizetése van, a milyennél egy urasági kocsis is nagyobb díjazást kap. A közoktatási kormány most 3 évre 225 frt államsegélyt utalványozott ki a szegény tanító fizetésére. Ezzel a 225 frt összeggel lesz 400 frt az évi fizetése.

* **Anyakönyvvezetői kinevezések.** A belügyminiszter a csökmői anyakönyvi kerületben Ozorovszky Béla gyógyszerészt, a bárándi kerületben pedig Szabó Imre tanitót nevezte ki helyettes anyakönyvvezetőkké.

* **Bélyegmentes kérvények.** A pénzügyminiszter folyó évi október 29-én 68.588. szám alatt kelt rendeletével kimondotta, hogy a királyi bíróságokhoz fizetési meghagyás kibocsátása iránt szóbelileg előterjesztett kérelmek, ha a keresetbe vett összeg a 20 forintot meg nem haladja, tekintet nélkül, hogy felvétetik-e a kérelemről jegyzőkönyv vagy nem, továbbá az ily kérelmekhez csatolt egyszerű másolatok is bélyegmentesek. Ily esetekben csak a határozati bélyeg rovandó le 20 krajczár összegben. Ha pedig a fizetési meghagyás ellentmondással támadatik meg, az ennek folytán keletkezett perben és a végrehajtási eljárásban a sommás perekre megállapított bélyegilletékek rovandók le akkor is, ha a fizetési meghagyás tárgya 20 forintot meg nem halad, éppen úgy, mint mikor az ügy a községi bíróságtól a járásbíró-ság elé vitetik.

* **Halálozás.** Súlyos veszteség és gyász érte R á c z Mihály városi főjegyző és B o r d é Ferencz városi tanácsnok családját, apósoknak: S v o b o d a Mátyás kataszteri felügyelőnek elhunytával. A közbecsülésben állott derék férfiú széles körben ismerték s mint hivatalnok, bírta tisztársainak szeretetét. Halála hétfőn reggel következett be s a temetés ma, november hó 4-én délelőtt fél 10 órakor lesz az Ezredévi Emlék-téren levő lakásából. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Özv. Svoboda Mátyásné szül. Melzer Zsuzsanna, gyermekei: Mariska, férjezett Rácz Mihályné, férje és gyermekei; Anna, férjezett Bordé Ferenczné és férje, Zenó és Helén; továbbá Melzer Leó cs. és kir. őrnagy, mint sógor úgy a saját, mint számos rokon nevében mély fájdalommal tudatják a legjobb férj, atya, após, sógor és rokonnak S v o b o d a Mátyás m. kir. felmérési felügyelőnek 1896. évi november hó 2-án reggel 6 órakor, életének 60-ik évében szívszélhűdés folytán történt elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó évi november hó 4-én délelőtt fél tíz órakor fognak az olaszii Körös-part 286. sz. háztól az olaszii róm. kath. plébánia-templomban bemutatandó engesztelő szent miseáldozat után az olaszii közsirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség tételre az elhunyt rokonai, tisztviselő társai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívattak. Áldás és béke poraira! — A m. kir. VIII. felmérési felügyelőség szintén adott ki gyászjelentést.

* **A „Szent László-téri“ csendéletből.** Domokos Péter kocsis volt, még pedig egy előkelő nagyváradi urnál. Jobban is fenholdta az orrát, mint egy jómódu falusi gazda, mert hiszen még a ruhája is prádés volt, aztán meg a finom szivarcsutkákból is egy egész gyűjteménye volt. Hanem véle is megesett ez a mindennapi dolog, hogy holmi kisebb megtakarítási kísérletezményért kiadták neki az utat. Még a prádés mondurt is lekeletet vetni a büszke férfiúnak s így megezáfolva, egy krajczár nélkül ment csavarogni a piacra. Éhes volt szörnyen, akár csak egy sárkány. Furfangosan aztán kisütötte, hogy elesigazott gyomrát, hogyan táplálhatná meg ingyért. Sorba járta büszkén a kofák zsimbelő sorát s itt is megállott, ott is és kérdezte: »Hogy adja a turót néni.« Alkudozás közben aztán jól bekóstolt, nem egynél hanem husznál. Hanem a kofa szeme mindent észre vesz. Egy aztán kiadta a potya porciót, nosza lett erre háboruskodás. Vagy tizasszony kezdte ütlegeni az éhes gyomorhóst, minek folytán a rendőrség elé kerültek. Itt azzal védekeznek az ex kocsis, hogy: »savanyu volt a turó.«

* **Betörés.** Sós István Rózsa-utczai lakos és neje elmentek hazulról s a lakást őrizet nélkül hagyták. Ezalatt ismeretlen tettes az ablakot betörve, a szobába hatolt. Itt aztán nagy gazdálkodást vitt véghez. Összepakolta mindazt, ami elvihető volt s ekkormár az ajtót nyitotta ki valahogy és itt jött ki. Többféle ruhaneműt és más tárgyakat vitt el. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnél s megindították a nyomozást.

* **Szarka természetű amazon.** Özv. Berkes Lászlóné született Szabó Margit olyan »hüségese« szolgált Tenkén, hogy gazdája lopásért megakarja büntettetni. Nem volt nagyon válogatós, lopott gazdájától pénzt, ruhaneműt, stb. a mint a körülmények kedveztek. A büntetés elől elszökött s most országosan körözik a 30—36 éves a tolvaj amazon.

* **A lépfene terjedése kefeárunk behozatala után.** Németországból írják, hogy a lépfene több kefeár munkásai között ijesztő mértékben fellépett. Ez a tény nagy figyelmet érdemel, mert bizonyos, hogy a lépfene ecsetek és kefék révén a nagy közönségre is átszár-maztatható s így nemesak a munkások, hanem az egész népesség ki van téve az inficiálásnak. Elég csak rámutatnunk, hogy a borotválásnál használt pamacsok, a fogkefék stb. közvetlen érintkezésbe hozatnak az emberi testtel, hogy a kenyeret is ecsetekkel kenik meg, hogy a gyermekek az ecsetet rendszeren a szájukba s viszik s előttünk fog állani a veszedelem nagysága. Azt ugyan feltételezhetjük, hogy a belföldi sörték, lőször stb. nem igen tartalmazznak mér-

ges anyagokat, mert nálunk az állategészségügyi törvényt mégis csak végrehajlják némi képp. A veszedelem tehát csak a nem rendes uton, cigányok stb. révén forgalomba került és főleg a behozott áruk részéről fenyeget bennünket, a miért is tanácsos lesz ezt az importunkat egyszerűen beszüntetni, a mi annyival inkább lehetséges, mert magunknak is igen kitűnő kefekötőiparunk van. Eddig is csak az idegen iránt való előszeretetünkkel fogva vásároltuk a külföld áruját.

* **Érdekes névnap.** Rákosi Jenőnél, a kitűnő írónál s az Otthon nagyerdemű elnökénél vasárnap diszes küldöttség tisztelettel. A szónok hosszabb bevezetés után így végezte beszédét:

— . . . És ezek után, mai nevenapja alkalmából azt kívánjuk, hogy Uristen az emberi kör legvégső határáig éltesse . . .

— Rákosi Jenő nagyot nézett.

— A nevenapja alkalmából? Hiszen ma nincs is a nevem napja. . .

— Hogyne, szólt a szónok ravaszul, — ma van elnök ur előneve napja. . .

— Előneve napja? Hát az mi.

— Holnap van Mindenszentek ünnepe. És mivel az elnök ur a mindenszenti előnevet kapta, kötelességünk tartottuk, hogy a kívánatainkat támogatjuk. . . .

* **Nógrádi idyll.** Ugyancsak dulhatott Nógrádmegyében az erőszak uralma, működhetett a hivatalos presszió és a zsandárok szuronya. Erről a botránnyos erőszakról tanuskodik egy ellenzéki polgárnak következő nyilatkozata: Gróf Forgách Antal múlt hó 26-án, midőn dolgaim teljesítése végett F.-Esztergályon át akartam utazni, szuronyos csendőrökkel elfogatott s elkoboztatta tőlem irataimat s mintegy 4800 forintnyi pénzemem. Ezen egyéni szabadságomat és becsületemet sértő eljárás miatt gróf Forgách Antal ellen a büntető bírósághoz fellejtést adtam be. Kapor János, megyebizottsági tag. — Gróf Forgách Antal alispáni helyettes minőségében korteskedett a kormánypárt mellett s egyik kortesfogása az volt, hogy terrorizálta az ellenzéki választókat. Kaporral szemben is azért követett el olyan hallatlan eljárást, minden alap nélkül azért tartóztatta le, mert az ellenzék egyik vezérférfia volt, a kit a kormánypárt győzelmének kioroszakolása végett akart megfélemlíteni. Vajjon megkapja-e a gróf megérdemelt büntetését, vagy — jutalmazását.

* **Mennyi gyufát fogyasztanak évenként.** Franciaországba már rég fennáll a gyufamonoopolium s így tudják, hogy évenként mintegy 32 milliárd gyufát fogyasztanak el, azaz fejenként 840 darabot. Ezt az arányt véve alapul, Európában legalább 300 milliárd gyufa fogy el évente, — a mi még gyufának is nagyon tisztességes szám.

* **Rendőri hírek. Verekedés.** A Nagypiacz téren botránnyos jelenetet rögtönzött tegnap két oláh atyafi, összezördültek valami vásári dologon s minek folytán hajba kaptak és véresre verték, karmolták egymást. A verekedésnek egy rendőr vetett véget. Gyönyörködő publikum persze szép számmal volt jelen. — **Tolvaj péklegény.** Vendelovits pékmester segédjére Karikó Dezsőre egy kosár süteményt bízott eladás végett. Hanem az csuful visszaelt a bizalommal és kosarastól, süteményestől együtt megszökött. A károsult jelentést tett a rendőrségnél s állítása szerint a legény neki még hat forinttal tartozott. Ez is csupa haszon. — **Elvesztett csomag.** Ehrlich József vidéki földbirtokos kocsijáról egy csomag, mely ruhaneműeket tartalmaz elveszett a kispacz körüli részen. A megtaláló az elvesztett csomagot, a rendőrségi hivatalhoz vigye fel.

Biharvármegye közügyei.

Nagyvárad közegészségügye októberben.

Csak még nem is oly régen Nagyvárad város közegészségügye a legsötétebb színben volt feltüntetve. Ma már egészen más állapotokat mutat a helyes alapon összeállított hivatalos statisztika. Az egészségügyi viszonyok igen sokat javultak.

Az elmúlt október havában (5 hetet számítva) kedvező volt az egészségügyi állapot, Nagyváradon, nemcsak azért, mert a halálozást felülmutta a születések száma, hanem mert a ragályos betegségek is majdnem teljesen szüneteltek. Ujvárosban július, augusztus, szeptember és október hónapokban sem vörheny, sem a difteritisz egyetlen esetben sem fordult elő.

Október hó folyamán Várad-Olasziban a ronszó toroklob és vörheny 2—2 esetben, a hasihagymáz a megyei kórházban 2 idegen ember halálával, a vérhas pedig a katonakórházban 1 idegen illetőségű egyén halálával szerepel.

Október havában született Nagyváradon 134 gyermek, meghalt 101 egyén; azonban a helybeli illetőségűek halálzásának száma csak 74, s így a szaporodás a hónap alatt 60. A meghaltak közt 46 férfi, 55 nő. Városrészek szerint elhalt: Olasziban 27, Ujvárosban 26, Katonavárosban 20, a kórházakban 28 egyén.

Szegény beteg 212 gyógykezeltetett a város számlájára.

A közbiztonsági állapot.

A képviselőválasztás daczára Nagyvárad város egész október havi rendőr-krónikája nem tüntet fel semmi rendkívüli esetet. A szokásos lopások és kisebb bűnügyek fordultak elő csak; és pedig: lopás 17, súlyos testi sértés 2, könnyű testi sértés 5, csalás és sikkasztás 1—1 volt.

Letartóztatott összesen 47 egyént s ezek közül a bírósághoz átkisérteztett 9 és eltolonczoltatott 38 letartóztatott.

Kihágási feljelentés 64 esetben tett.

Volt a hónap alatt 2 öngyilkossági kísérlet és 1 tüzeset.

Degré Alajos halála.

A 48-as magyar szabadsághareznak egyik nevesebb alakja hunyt el vasárnap a fővárosban Degré Alajos a jeles író. a Petőfi és Kisfaludy társaság tagja november elsején meghalt.

Degré 1820-ban született Lippán. Atyja francia emigráns volt, aki nálunk telepedett meg s itt házasodott. Iskoláit itt végezvén a fiatal Degré Budapestre jött jurátusnak s nemsokára szoros barátságot kötött Petőfivel, Jókaival s az akkori szereplő fiatalok nagyobb részével.

Tevékeny részt vett azután a szabadságharcban is, melynek leveretése után jó sokáig bujdosott s mégis Budapestre visszajött s itt telepedett meg véglegesen 1867-ben a Kisfaludy-társaság tagjává választotta. 1870-ben Pest megye Vác kerületének lett országgyűlési képviselője.

A rá következő ciklusban fellépett Nagy-Abyonban, de megbukott.

Azóta visszavonult egészen a nyilvános szerepléstől. Vác mellett megvásárolta Császár Ferencz papvölgyi villáját és egyedül családjának és az irodalomnak élt.

A megboldogult egyike volt a kiválóbb elbeszélő íróinknak, noha nem is első rangú. Kiválóbb elbeszélő művei: Kék vér, Nap hőse, Kalandornő, Sors keze, Ördög emlékiratai.

Több drámai színműve került ezenkívül a nemzeti színház színpadjára. Legutóbb két vigjátékon dolgozott, de a halál megakadályozta abban, hogy egyiket is befejezhette volna.

A megboldogult alelnöke volt az országos honvéd-egyesület központi bizottságának.

Régebb idő óta betegeskedett már Degré, az orvosok azt mondták róla, hogy a véredényei el vannak meszesedve. Szombaton családjá és hozzátartozói meglepődve tapasztalták, hogy beszéde zavaros s a szót nagyon vontatva ejti ki.

Fiának, Degré Miklós drnak, lefekvés előtt azt mondta, hogy az éjjel aligha fog nyugodtan aludni s valami jó olvasmányt kért tőle. Fia

odaadta neki Jókai Mire megváltulunk cz. regényét. Reggel az öreg ur nem tudott felébredni. Költögettek nem használt. Lélegzete ugyan még volt, szeméit is fölnyitotta egy párszor, de mozdulni nem tudott. Este hat óra tájban meghalt. Janny Gyula dr., a család orvosa, szívzélhűdést konstatált.

Degré Alajost neje és hét gyermeke gyászolja. A megboldogult hült tetemeit hétfőn tették ravatalra a kalap-utcai lakásán. A kóporsóra családtagjain kívül számosan helyeztek koszorút, köztük a Kisfaludy és Petőfi-társaság s az országos honvédegyetek központi bizottsága. A temetés ma kedden délután 3 órakor volt.

IRODALOM.

— „**A Magyar Gazdák Szemléje.**“ A Bernát István szerkesztésében megjelenő Magyar Gazdák Szemléje-nek októberi füzeté előttünk fekszik. Még pedig oly dus és érdekes tartalommal, hogy a hasonirányú külföldi folyóiratok legjelesebbjei sem szárnyalják túl. Fejlemények cím alatt Nagy Miklós irt érdekes cikket. Rendkívül érdekes dr. Pap Dávid cikke: Az agrár-mozgalom, melyet a jövő számban folytatni fog. A többi cikkek feliratai: Gabonakereskedés és merkantilizmus — Coburg herceg uradalmi — A magyar föld hitele — Románia közgazdasága — Országos kiállítás Oroszországban. Már az egyes cikkek címei is mutatják, miy rendkívül változatos a Magyar Gazdaszövetség e kitűnő folyóirata. Ezekhez még hozzájárulnak a rendes rovatok: Külfönlélek — Irodalom — Krónika. A füzet nyolcz oldalra terjed. Előfizetési ára egy évre 6 írt. Kiadóhivatal Budapest, Köztelek.

— **Arménia.** Szongott Kristófnak eme derék magyar-örmény haviszemléje a következő magvas tartalommal jelent meg: Az árvaintézet-alapító dr. Thoroszeán József. (Képpel.) Irt Szongott Kristóf. — Siralom. Záhira költeménye. Simay Gergelytől. — Khoremei Mózes. III. Dr. Molnár Antaltól. — Halottak napján. Kritsa Klárától. — Ábrándképek (Költemény.) Sallak Rózától. — A keleti élőnyelvek akadémiaja Párisban. Sz. K.-tól. — Szép Ará. Tragédia öt felvonásban. Márton Dávidtól. — Az örmények veszedelme. A Kath. Htterjesztés Lapjai nyomán. — Az Armenia folyóirat előfizetési ára egész évre 4 írt, félévre 2 írt.

Igazságszolgáltatás.

Agyonlőtt ötéves gyermek. Budapest nov. 3. Gondatlanság következtében okozott emberölés miatt vonta ma felelősségre a pestvidéki törvényszék Szondi Árpád erdészeti díjnokot, aki f. év. májusban meglátogatta Grosz Péter gödöllői erdőőrt és annak a szobájában levő szolgálati fegyverét oly vigyázatlanul vizsgálgatta, hogy az elsült és a golyó Grosz Péternek ágyban fekvő 5 éves kis leányát megölte. A mai végtárgyaláson, melyen Majorosky Vilmos elnökölt, beigazolást nyert, hogy a vádlott, mielőtt a fegyvert kezébe vette, megkérdezte Grosz Péternét, meg van-e töltve a fegyver és csak miután tagadó választ kapott, nyult hozzá. A törvényszék Rakovszky alügyész indítványa és Wolf Vilmos dr. védőbeszéde után a váolottat gondatlanság folytán elkövetett emberölésben bűnösnek mondotta ki, és a védő előterjesztette enyhítő körülmények figyelembe vételével csupán 20 forint pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész felebbezett.)

Körözés. Egy volt nagyvárad iparos rosztát tett a tüzre. Valami 300 forintnyi összeget elsikkasztott, minek folytán a törvény elé került. Aradon tárgyalták az ügyét, el is ítélték sikkasztás büntettségéért. Mivel azonban, daczára

hogy a felsőbb fórumok is helyben hagyták az ítéletet, annak kitöltésére nem jelentkezett, — most országos köröztetése elrendeltetett. A körözött neve: J é g e r József alacsony termetű, szőke.

A belényesi fiánczok ügye. Régen huzák-halasztják már ez ügyet, most már aztán végre teljesen befejezték a vizsgálatot és e hó elején végtárgyalás alá kerül. A belényesi megvesztegetett fiánczok ügye előre láthatólag több napig fog tárgyalatni.

REGÉNY-CSARNOK.

Zsebeld ki felebarátodat.

REGÉNY.

Irtá:

G É R A R D E. D.

29

— Óh, kérem. »A két csodás gyűrű« igen érdekfeszítő elbeszélés; sietett Xenia buzgón közbevetni. Még nem jött meg a befejezése; pedig annyira kíváncsi vagyok a végére. Az elbeszélés ott szakadt félbe, hogy Palmérie megtalálja úkatyjának végrendeletét, mely egy szafirköves gyűrű bensejébe volt rejtve, melyet egész életén át az ujján viselt. Most azután rengeteg vagyon birtokába jut és azt szeretném tudni, vajjon Alfonzhoz vagy Paulhoz megy nőül.

— És mit tartalmaz a másik gyűrű?

— Azt még nem tudom; lássa, ez a szörnyeteg, a Barbarin, Polmérienek féltetvére, aki a család összes többi tagjait meggyilkolta, elásta a másik gyűrűt egy barlangban, mely tele van embercsontokkal.

— Ez az elbeszélés nagyon érdekfeszítő lehet; remélem, majd meghallom öntől, hogyan végződik; szólt Kázmér.

— Szívesen, ha óhajtja; szólt Xenia és feszélyes tartózkodása csakhamar gyermeki bizalomra változott, a huszártiszt pedig kegyébe fogadta Palmériet, Alfonst, Rault, meg a gyilkos Barbarint is.

Ezzel aztán ki volt merítve az irodalmi beszéd tárgy; a fiatal ember most a másikra tért át.

— Kisasszony azt mondta, hogy szereti a zenét; kit tart nagyobbak, Mendelssóhnt vagy Beethovent?

— Nem azok a zeneszerzők azok, akik azt a szonátát írták a napvilághoz — vagy a holdvilághoz? kérdé a leány.

— Vagy igen egyikük mindenesetre; csak abban nem vagyok biztos, hogy melyikük is irta; válaszolt Kázmér őszintén. — Ön azonban talán sokkal inkább lengyel leány, sem hogy egyebet játszanék, mint Chopin-darabokat?

— Én mégis legjobb szeretem Strauszt. Vajjon Chopin keringőket is irt?

— Igen, ugy hiszem. Mindenki csodálja a lengyelek pedig csodálják. Viczia kisasszony is ezekhez tartozik, nemde?

Viczia úgy tett mintha nem hallotta volna; az egyik ujján a gyűrűt forgatta ide-oda.

— Ön talán kevésbé túlzott nemzetiségi, mint unokanővére; mondá Kázmér, Viczia kisasszony beismerte, hogy nagy előítélettel viseltetik egyenruhám iránt.

— Viczia, hová megy? kérdé Xenia ijedten, mert unoka nővére fölkel és az ajtó felé tartott.

— El akarom rendezni a papa tervrajzait; válaszolt a kérdétt és a szoba másik oldalára ment.

— Hát ön nem volt elfogulva az én aranyos zsinóroim iránt; unszoló a huszártiszt.

— Nem tudom. Miért? kérdé viszont Xenia.

— Mert ön igaz lengyel nő és egész életét lengyel földön töltötte; viszonzá Kázmér, aki azt hitte, hogy egy kis politikai fejtegetés élénkíteni fogja a társalgást; — meg azért is, mivel hazajövetelem óta azt a tapasztalatot tettem, hogy egyenruhám sehol sem talál jóbarátokra.

— Valóban? Ezzel Xenia hátradólt a pam-lagon és kissé unottnak látszott. — Ellenkezőleg, én az aranyos zsinórokat csinosaknak ta-

lálom, a bálteremben pedig az egyenruha pompásan fest.

— Meglehet; erősíté Kázmér vontatottan. Egy pillanatra elhallgatott, de csakis egy pillanatra.

— Unokanővére — mondá aztán — aminap meg is haragudott reám, mivel nem akarok forradalomról semmit se tudni. Ön is védelmezi a forradalmakat?

— Óh, a forradalom! Tudom, akkor volt az, midőn a mama gyémántjait elrabolták; nem is kerültek azok többé elő; nem borzasztó az? Xenia ezt oly komolyan mondotta, hogy Kázmér egész részvétellel nézett reá. Nem gyalázat az, hogy elvették tőle a lehetőséget, hogy magát a mama gyémántjaival ékesítse.

Kázmér belátta, hogy politikával semmire sem megy. Hogy is ismerhetné az a fiatal leány a politikai küzdelmeket. Azért megint beszéd tárgy után kutatott, hogy a vontatott társalgásba lelket öntsön.

(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

A kiállítás bezárása.

Budapest, nov. 3. (Saját tud. táv.)

Az ezredéves országos kiállítás bezárása ma délben 12 órakor, nagy fénynyelment végbe. Hiányoztak ugyan most azok a legmagasabb személyiségek: király ő Felsége és az udvar tagjai, akik a megnyitás nagy jelentőségű mozzanatán részt vettek, de ez a dolog természetében fekszik. Most jelen voltak a miniszterek, b. Bánffy Dezsővel, az államtitkárok, a magasabb hivatalok vezetői, a székesfőváros polgármesterei és tanácsa, a polgári és katonai főbb személyiségek, az országos és végrehajtó bizottságok tagjai, a kerületi és helyi-bizottságok elnökei, a csoport-bizottságok alelnökei, előadói, jegyzői és tagjai, a nagy és csoport juryk, a kiállítási igazgatóság személyzete, a különböző hölgy bizottságok, a fővárosi millenniumi bizottság, a sajtó képviselői, a kiállítók közül sokan és nagy, előkelő közönség.

Az ünnepély kezdetén S m i e d t József a kiállítás igazgatója beszédet intézett a kereskedelmi miniszterhez, a melyben visszapillantott a kiállítás létrehozatalának történetére s hivatkozott az elért sikerre. Kérte végül a kiállítás berekesztését.

Utánna D á n i e l Ernő kereskedelemügyi miniszter bucsuzott el a lünder kertől. Meleg köszönetét nyilvánította az összes tényezőknél a buzgó közreműködésért; vázolta a nagy munka nehézségeit és röviden szintén kiterjeszkedett az elért eredményre. Végül a kiállítást berekesztette s éltette a királyt. — A jelen voltak zajosan éljeneztek ő Felségét.

Este 9 óráig óriási közönség hullámozott a kiállítás területén, hogy utoljára gyönyörködjenek a nagy és sikeres mű elragadó szépségében. Kilencz órakor katonai zenekarok járták be a kiállítás területét s a nagy takarodó után kiürült az egész kiállítási terület és bezárták a kapukat. Így ért véget az a fényes és gazdag nemzeti vállalkozás, mely legkimagaslóbb mozzanata volt félvezen át a nagy történelmi évfordulónak.

A czár koszoruja Carnotnak.

Páris, nov. 3. (Saját tud. táv.) M o r e n h e i m párisi nagy követ beszéd kíséretében letette a meggyilkolt Carnot volt köztársasági

elnök sirjára az orosz czár által küldött remek koszorut. Meline francia miniszterelnök és Carnot özvegye megköszönték a czár kegyességét. Az ünnepélyes aktusnál nagyszámu előkellő közönség volt jelen.

Degré Alajos temetése.

Budapest, nov. 3. (Saját tud. táv.) A veterán jeles író és 42-iki honvéd: D e g r é Alajos holttemeit ma óriási részvét mellett temették. A gyászos háznál nagy résztvevő közönség és az összes irodalmi társaságok jelen voltak.

U J V A S U T I M E N E T R E N D.

Érvényes 1896. október 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ³³ éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁵ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ²² reggel, 3 ⁴² d. u., 1 ⁴⁸ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁸ éjjel, vegyesvonat 1 ²² d. u., személyv. 3 ⁵⁸ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁵ reggel, személyvonat 10 ¹¹ éjjel, 1 ²⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ²⁶ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³² d. e., 5 ³⁰ d. u.
Belényes-Vaskóh* felé vegyesvonat 4 ²⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskóh-Belényes* felől vegyesvonat 11 ⁰⁵ d. e. 9 ¹³ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ⁰⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., 9 ¹⁴ este.
Ósi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ³⁵ d. u.	Gyoma-Kót-Ósi felől vegyesvonat 10 ⁰⁵ d. e. személyvonat 8 este.

* Ezen vonatokkal lehet a Félix-fürdőbe és vissza közlekedni.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Az ojtványok őszi munkáiról.

Ojtványokkal többféleképpen szokás telepíteni, de kétségtelen, hogy legjobb a kellőleg megforgatott földbe kész gyökeres ojtványokat ültetni lehetnek azok akár fás, akár zöldojtványok. Kisbirtokosoknál, kik a munkát sajátkezűleg végzik, nézetem szerint a legcélszerűebb mód a zöldojtás és annak helyben való eldöntése.

Ezek előrebocsátása után vegyük sorba az ojtványok őszi munkáit. Szóljunk először a fás ojtványokról.

Ősszel levélhullás után, mi teljes mértékben az első dér után szokott bekövetkezni, ojtványainkat kiszedjük. Az ojtványsoroktól úgy 14—16 cm. távolságban két ásonyom mély árkot ásunk, aztán a sor ellenkező oldalán az ojtványoktól 8—10 cm. távolságra az ásót jó mélyen leszurjuk és erősebb nyomással az ojtványokat az ellenkező oldalon levő árokba döntjük, honnan kézzel kiszedjük. A kiszedésnél óvatosan kell eljárunk, nehogy a gyökerek elszakadjanak, ezért ha az ojtvány még erősebben áll, nem szabad azt ránczigálnunk, hanem ásóval addig kell utána segíteni, míg az könnyen kijön, ha így járunk el, akkor a gyökerek is épségben kerülnek ki.

A kiszedés után következik az ojtványok átválogatása, ez a munka nagyon fontos és ennek pontos és lelkiismeretes teljesítésétől függ a további telepítés sikere, mert tartós és állandó tőkék csak teljesen ép egyedekből válhatnak.

E fontos tárgynál talán nem lesz felesleges, ha kissé hosszabban időzünk, mert bizony az átválogatás nem mindenütt történik kellő szigorral.

Az átválogatás alkalmával szokás egyszerűsre osztályozni is az ojtványokat. Az osztályozás ellen sokszor kifogást lehet tenni, mert beszélnek első és másodosztályu ojtványokról, a mi szerény nézetem szerint nem

létezik. En részéről csak kétféle oltványt ismernek, jót és rosszat, a jó használható, a rossz pedig szemétre való. Igenis a jó oltványt azután osztályozni lehet, melyről alább lesz szó.

Tehát mint említém, csakis jó és rossz oltványt különböztethetünk meg. Az oltványok jószágát első sorban a forradásról kell megítélni. Csakis azon oltvány jó, melynél a forradás az oltási műveletnél ejtett seb részeket teljesen körözi oly erősen, hogy csavarás alkalmával sem mutat nyílást; a mely oltványon ez nem így van, az egyszerűen eldobandó, az nem ér semmit. A forradáson kívül még a hajlítást kell megvizsgálni, hogy teljesen beérett e, mert csakis a jól beérett hajtáson vannak jól kifejtett rügyek. Ezenkívül az oltványnak jó gyökérzetével is kell bírnia.

Természetes dolog, hogy a jól forradt és jó kiérett hajtású oltványok nem egyenlők, hanem hajtásuk hosszúsága és gyökérzetük erőteljességében egymástól különböznek. E szempontból azután igenis helye van osztályozásnak. Külön teendők a hosszabb hajtásúak, a duggyökérzetűek és ismét külön és rövidebb hajtású és gyérebbs gyökérzetűek és amennyire lehet ezek külön is ültetendők, külön táblákba, mert az egyforma erősségű oltványok növekedése egyenletesebb, tehát sokkal egyformább táblákat kapunk, mintha a dus és gyérebbs gyökérzetűeket vegyesen ültetjük. Megjegyzem, hogy ezen eljárás ugyan igen helyes, de nem elkerülhetetlen kellék, mert végtére, ha vegyesen ültetjük is az említett oltványokat, később a különbség a növekedésben ki lesz egyenlítő, de ismétlem, ha csak lehet, igen czélszerű azt megtenni.

Az ugynevezett másodosztályú oltványokat nem dobják el mindenütt, hanem azokat még egy évre új iskolába helyezik. Tavasszal az össze nem forradt részt egy éles késsel újból megsebzik és úgy iskolázzák el, hogy ezen össze nem forrt rész összeforrjon és jó oltványt szolgáltatasson. Ezt az eljárást nem helyeslehetem, egyrészt azért, mert bizony nem sok perczent fog belőle tökéletesen összeforni, másrészt az összeforrtak sem fognak egészséges oltványt adni.

Ha figyelmesen megvizsgáljuk az ily rossz forradású oltványokat, azt fogjuk tapasztalni, hogy a meg nem forradásnak legtöbb esetben az az oka, hogy az illető részen vagy az alany, vagy az ojtóág hibás, beteg és azért nem jött létre forradás; de azon példányoknál is, hol a meg nem forradás más okban leli magyarázatát, ha az oltványokat hosszában keresztülmeteszük, meg fogjuk találni azonnal az okot, hogy miért nem érdeemes e megsebzést végezni. En ezer és ezer ily rossz forradású oltványt metszettem szét, de nagyon elvétve találtam olyant, hol a belsejtek ne lettek volna tönkre menve, sőt nagyobb résznél a fa is beteg volt, szóval az egész ojtás megfenésedett, mi nem is csoda, ha tekintetbe vesszük azt, hogy egy egész nyáron a sebhely nyitva volt, így bő alkalmuk volt a mikroorganizmusoknak oda lerakódni. Ha a kambialis réteg még egészséges és a forradás meg is történik, az ily oltványok állandóak soha sem lehetnek, mert már a betegség csirait magukban hordják.

A most leirtakból önként következik, hogy ez ugynevezett másodosztályú oltványok kompostnak valók, de másra nem.

A jól megforradt oltványok a megválogatás után vagy elvermettetnek, vagy összel állandó helyükre lesznek ültetve.

Az elvermelés úgy történik, hogy a megválogatott oltványok ötvenes vagy százas csoportokba köttetnek és levegőjárta helyen, ha csak lehet e hely fedett legyen, homokba tesszük oly mélyen, hogy az ojtás helye 30-35 centiméter mélyen a homokban legyen és csak az éves hajtások vége maradjon kint.

Az elvermelés helyett lehet az oltványokat ősszel a kiszedés után állandó helyükre ültetni. Nem akarok e helyen arról beszélni, hogy ősszel vagy tavasszal előnyösebb-e ültetni, csak azt jegyzem meg, hogy a mi vidékünkön, mint alkalmam volt megfigyelni, az ősi ültetés jobban bevált, mint a tavaszi.

(Vége köv.)

Margitta zárlat alatt. A sertésvész az egész országban legjobban sujtotta Biharmegyét.

A 495 községből közel 300 zár alá volt véve, s jóval magasabb 40 ezernél a megyeterületen elhullott sertések száma. Még nem szűnt meg a sertésvész és már is egy újabb veszedelem fenyegeti gazdáinkat s a megye forgalmát. Ma argittáról távirják lapunknak, hogy a száj és körömfájás járványszerűen fellépett ott s eddig is sok szarvasmarha betegedett meg. A főszolgabíró azonnal elrendelte a legszigorubb óvintézkedések foganatosítását. Így a ma és holnapra eső országos marhavásár alkalmából hasított patáju állatokat Margittára bevinni nem szabad.

Szüret a hegyalján. Mindenütt jól ütött. A kik hamarébb szüreteltek, azoknak több, a kik később, azoknak jobb minőségű boruk lett. Általában az orvoszerekkel helyreállt s kellőleg kezelt szőlők épp úgy mint a termő oltványok, öntötték a bort. Az ára is szilárd, sőt emelkedőben van. 50 forinttól számíthatjuk horodját (140 liter körül) 100-ig.

Tömeges csődök. Váratlan fizetéképtelenségről beszélnek a debreczeni kereskedői körökben, a mely előre láthatólag többeket is fog magával rántani. Mint ottani lapok jelentik, Leidenfrost Ármín fizetéképtelenséget jelentett be maga ellen. A közvetlen szomszédjában levő Plank Ágost divatüzlet tulajdonos csődjéről is több hír kering már városzerte.

Terménytőzsde.

Budapest, nov. 3.	
B u z a	őszre, bácskai 7.86
	» őszre, északi 7.88
	» október-novemberre, bácskai 6.79
	» okt.-nov.-re északi 6.81
R o z s	őszre bácskai 0.00
	Rozs őszre, északi 0.03
T e n g e r i,	okt.-nov.-re, bácskai 4.15
	» okt.-nov.-re, északi 4.17
R e p c z e	október-novemberre, bácskai 0.00
	» okt.-nov.-re, északi 0.00

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896 nov. 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	121.50
Magyar koronajárdék	99.-
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	122.-
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.-
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	121.-
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.10
Italmérei jog megváltási kötvény	100.-
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcsön	155.25
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	137.-
Osztrák járdék papírban	101.10
Osztrák járdék ezüstben	101.17
Osztrák járdék aranyban	121.75
Osztrák korona járdék	101.-
1860. osztrák államsorsjegyek	144.-
Osztrák magyar bankrészvény	935.-
Magyar hitelhank részvény	404.-
Osztrák hitelintézeti részvény	366.90
Osztrák-magyar államvasuti részvény	360.75

20 frankos arany (Napoleonondor)	9.52
Német birodalmi márka	58.75
London vista	119.85
Páris vista	47.55
20 márkás arany	11.75

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

**Főtiszt. lelkesz urak
figyelmébe!**

Szent László-könyvnyomda

részvénytársaság

papir-, irodaszer- és nyomtatvány

raktárában

folyton kaphatók a következő

egyházi nyomtatványok:

Bevételi napló 10 iv	18 kr.
Kiadási » 10 iv	18 kr.
Egybekelték anyakönyve (diósgyőri) 10 iv	35 kr.
Keresztelték anyakönyve (diósgyőri) 10 iv	35 kr.
Meghaltak anyakönyve (diósgyőri) 10 iv	35 kr.
A róm. kath. szent hitre megtértek jegyzéke (diósgyőri) 10 iv	35 kr.
A róm. kafh. anyaegyház kebeléből más felekezetekhez eltértek jegyzéke (diósgyőri) 10 iv	35 kr.
Házasságra egybekelték kivonata 100 db	65 kr.
Keresztelték kivonata 100 db	65 kr.
Meghaltak kivonata 100 db	65 kr.
Jelentés alapítványokról 10 iv	30 kr.
Gyontató-czédula 500 drb	1 frt 25 kr.
Eljegyzési értesítő 10 darab	20 kr.
Családi értesítő 10 drb	25 kr.
Evi jelentés iskolákról 5 példány	50 kr.
Születési és keresztelési jegy 50 db	25 kr.
Esketési jegy 50 darab	25 kr.
Esperes látogatási jkv 5 példány	50 kr.
Iktató könyvi 10 iv	25 kr.
Templomi leltár 10 iv	25 kr.
Catalogus librorum 10 iv	25 kr.

Hol lehet olcsón és jó lábbelit vásárolni.

Az őszi- és téli idényre!!

GÁLL LÁSZLÓ

czipő-raktára Nagyváradon, Fő-utca.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a közelgő idényre mintegy

6000 pár

férfi-, női- és gyermek-czipők,

melyek nagyobbára a saját műhelyemben a legjobb anyagból készültek, az eddigi áraknál **25%-al olcsóbban** árusítom el.

Mérték utáni megrendelések czipők és eszímáknál a legolcsóbban és leggyorsabban eszközöltetnek.

Teljes tisztelettel

Gáll László.

249 2-10

Pontos kiszolgálás!!

Meg nem felelő árak kicseréltetnek.

Postai megrendelések gyorsan intézettek el.

284 8-10

Nagyvárad legnagyobb áruháza

Női felöltők és ruhaszövetekben

Flegman Ármin

Nagyvárad, Zöldfa-utcza elején.

 Rengeteg választék, verseny nélküli olcsó árak.

Jó téli kabátok 4.80, 6.50, 7.25, 8, 9 és 10 frt.

Modell kabátok 12 frt, 14 frt, 16 frt, 18 frt, 22 frt.

Szörme gallérok 7.50, 9 frt, 12 frt, 25 frt, 36 frt.

Raad köpenyegek 12, 15, 18, 22 és 30 frt.

Oszi gallérok 1.50, 2 frt, 3.25, 4.25 és 6.50.

Ruha szövetek 22, 35, 40, 55, 70 kr. méterje.

Angol szövetek 50 kr, 60 kr, 80 kr, 1.30, 1.80 mtrje.

Fekete szövetek 33 kr, 45kr, 60kr, 85 kr, 1 frttól 5 frtig.

Szines és fekete selymek 70 krtól 4 frtig mtrje.

Chiffon, vászon, asztalnemű, paplan, ágyterítők.

Függönyök, szőnyegek, disz- és bélésárak

 olcsóbban mint bárhol.

Mérték utáni ruhák vállalata.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.

Előzékeny és pontos kiszolgálás.